

Lastuja Suomen historiasta

Turun yliopiston Suomen historian oppiaineen blogi

Etusivu » Näkökulmia » Yliopisto ≠ koulu

i [poista huomautus x](#)

🔍 Tämä palkki näkyy vain ylläpitäjille.

Sivupalkissa left ei ole vimpaimia.

Lisää vimpaimia sivupalkkiin [heti](#) tai [poista huomautus](#).

Voit myös poistaa tämän sivupalkin muuttamalla sivun esettelua. [Katsotaan dokumentaatio](#)

Yliopisto ≠ koulu ²

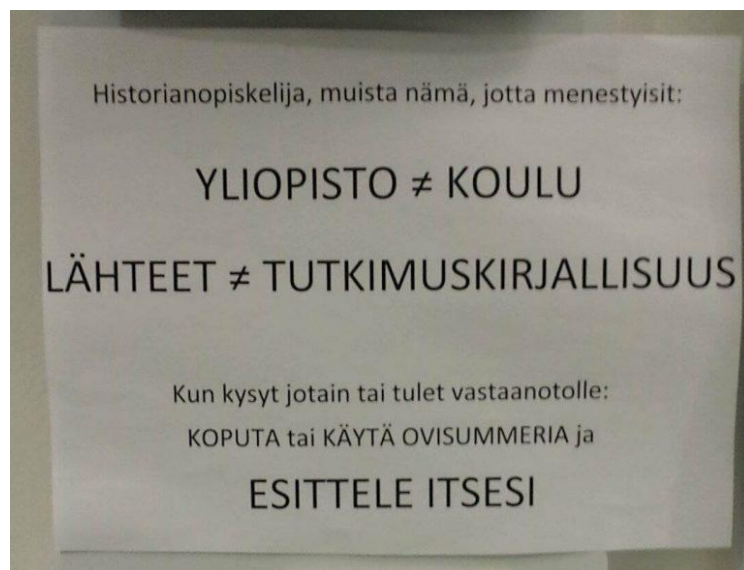
Muokkaa

26 Oct, 2017 kirjoittajalta Mari Välimäki

Aloitin historian opintoni vuonna 2002. Yliopistossa opiskeluun kuului oleellisena osana vastuunottaminen omista opinnoista, kyseenalaistaminen sekä herääminen siihen, että tutkimus on suurimmaksi osaksi tulkintaa ja vähemmän kiveen hakatun faktan tuottamista.

Opiskeluun kuului myös se, että opetushenkilökunta suhtautui opiskelijoihin kuin nuorempiin kollegoihin; he olivat kiinnostuneita opiskelijoista, istuivat kanssamme iltaa ja keskustelivat pitkään niin tutkimuksesta kuin (yliopisto)politiikasta. Koin olevani opiskelijana aikuinen ihminen, jolta odotettiin aikuisen ihmisen käytöstä ja vastuunkantoa opinnoistani.

Aina silloin tällöin joku opiskelija viittasi puheissaan opiskeluun koulunkäyntinä. Tällöin häntä korjattiin niin opiskelijoiden kuin henkilökunnan toimesta, ettei tässä nyt olla koulussa vaan yliopistossa.

Ohjeita opiskelijoille kollegan oven pielestä, kuva: Ville Vuolanto

Tätä taustaa vasten hämmästyin, kun osallistuin syyskuun lopussa Turun yliopiston järjestämään aamupäivätapahtumaan, joka oli suunnattu uuden opetussuunnitelman kanssa työskenteleville henkilökunnan jäsenille. Eräs vitsiksi tarkoitettu lausahdus ärsytti minua.

Tilaisuudessa puhunut henkilö toi esiin, kuinka uudet opiskelijamme ovat kuin ekaluokkalaista. He ovat yhtä innoissaan uusista kirjoista, uusista kynistä ja läksyistä kuin koulutiensä elämänsä ensi kertaa aloittavat. Lausahduksen oli tarkoitus olla hauska ja yleisö naurahtikin rinnastukselle. Onhan se hassua: verrata aikuista yliopisto-opiskelijaa seitsenvuotiaaseen lapseen.

Sutkautuksessa oli kuitenkin sisältö, joka meidän opetussuunnitelmaa suunnitellessamme kehoitettiin ottamaan huomioon; opiskelijat kaipaavat heti tehtävää.

kun kurssit alkavat. He kaipaavat läksyjä eli tehtävää kotiin. Ajatuksesta olen toki samaa mieltä. Opiskelijat kaipaavat mielekkäitä ja haastavia harjoituksia ja tehtäviä. Mutta miksi yliopiston henkilökunta vertaa opiskelijoitamme lapsiin ja miksi peruskouluun liittyvät termit tuodaan yliopistoon liittyvään diskurssiin?

Tämä ei ollut kuitenkaan ensimmäinen kerta, kun olen kuullut, että yliopisto-opinnot rinnastetaan kouluun yliopiston omassa viestinnässä. Turun yliopistolla on ollut vuodesta 2014 käynnissä arkiliikuntaan kannustava Pylly ylös! -kampanja [🔗](#) Kampanjan ideana on haastaa ihmisiä vähentämään istumista ja lisäämään liikuntaa.

Pylly ylös! -kampanjan julisteissa muistutetaan, että "kun tauotat istumista koulu- tai työpäivän aikana, pysyt virkeämpänä ja saat enemmän aikaa". Erittäin kannatettava ajatus, mutta miksi opiskelijoille ja henkilökunnalle suunnatussa kampanjassa puhutaan koulupäivästä. Olisiko mainonnassa voinut käyttää sanaa opiskelupäivä?

Kuva: Turun yliopisto/viestintä

Miksi minua vaivaa edellä kuvattu, vitsiksi tarkoitettu heitto ja mainosjulistein sivulause? Siksi, että tällaiset vertaukset ja rinnastukset saattavat johtaa siihen, että alamme yliopiston sisällä rinnastaa koulun ja yliopiston. Mitäs vikaa siinä sitten on? Se, että koulu ja yliopisto eivät ole sama asia.

Kun yliopisto rinnastetaan kouluun, kääntyy katse ja huomio yliopiston opetustehtävään, joka toki on toinen yliopiston päätehtävistä. Mutta toinen näistä tehtävistä on tutkimus ja yliopistolain mukaan yliopistojen tehtävänä onkin antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä opetusta.

Laki takaa yliopistoille myös tutkimuksen ja opetuksen vapauden. Toisin kuin peruskoulussa ja toisen asteen koulutuksessa, joiden opetussuunnitelmien perusteet määrää opetushallitus, yliopistoilla on vapaus suunnitella oman opetuksensa sisällöt. Opetuksen sisältöä määrittävät toki esimerkiksi kandidaatin- ja maisterintutkintojen opintopistelaajuudet sekä pätevyisyysvaatimukset (lääkärit, opettajat jne.), mutta opintojen sisällöstä vastaavat yliopistot.

Yliopistojen vapaus ja velvollisuus on antaa opetusta, joka antaa opiskelijoille tiedot ja taidot, jotka pohjautuvat erilaisten tutkimustraditioiden ja tutkimuksen uusimpien saavutusten tuntemiseen. Lisäksi opiskelijat opetetaan etsimään tietoa, arvioimaan sitä ja tuottamaan itse uutta tieteellistä tietoa.

Yliopisto-opetusta ei siis ole olemassa ilman tutkimusta ja tutkimus on se, joka tekee yliopistosta yliopiston. Kun yliopistoinstituutio alkaa itse määrittää itseään koulu-sanana kautta, emme ainoastaan kuvaa ehkä koulumaiseksi muuttunutta yliopistomaailmaa, vaan samalla luomme ja ylläpidämme sitä. Sanoilla ja niiden käytöllä on merkitystä. Sanat eivät ainoastaan kuvaa maailmaa, jossa elämme, ne myös tuottavat sitä. Mielestäni meidän yliopistossa työskentelevien onkin hyvä kysyä itseltämme haluammeko olla luomassa ja ylläpitämässä diskurssia, jossa yliopisto rinnastuu kouluun.

Keskustelu koulun ja yliopiston välisestä suhteesta ei ole uusi. J. V. Snellman kommentoi asiaa jo 1800-luvulla. Hän julkaisi vuonna 1840 *Om det akademiska studium-teoksen* (Akateemisesta opiskelusta), jossa muun muassa perusteli kantaansa siihen, miksi yliopisto ja koulu ovat olemukseltaan erilaisia oppilaitoksia.

Snellmanin mukaan ratkaiseva ero on siinä, että koulussa opettaja on oppilaan tiedon auktoriteetti: opettaja opettaa ja oppilaat omaksuvat opetetut asiat.

Yliopistossa puolestaan

opiskelija osallistuu itse tiedon pätevyiden arviointiin eikä tyydy valmiina annettuun tietoon. Opettajan tehtävä ei ole vain esitellä omaksumaansa tietoa, vaan myös selittää, miten on päätytty johtopäätöksiinsä. Näin opiskelijat pääsevät sisään tiedon tuottamisen prosessiin ja heidän tulee yliopisto-opinnoissaan oppia etsimään ja tuottamaan tietoa itsenäisesti.

Snellmanin mukaan "on paljon voitettu, jos joku yliopiston opettaja yrittää vastustaa yliopiston alentamista pelkäksi kouluksi ja valaa akateemiseen opiskeluun elävää henkeä. Sillä heidän vaivannäkönsä ei jää hedelmättömäksi, vaan he kasvattavat uuden sukupolven, joka tulee nykyisten läksynlukijain, sekä opettajien että oppilaiden tilalle".

Haluan olla elävän akateemisen hengen valaja – haluatko sinä?

Mari Välimäki

Kirjoittaja toimii Suomen historian oppiaineessa yliopisto-opettajana (ma.) ja väitöskirjatutkijana.

Luettavaa:

Juha Himanka. "Yliopisto ei ole koulu" [🔗](#) 375 humanistia, Helsingin yliopiston humanistinen tiedekunta.

Johan Vilhelm Snellman. *Akateemisesta opiskelusta* (*Om det akademiska studium*). Suomentanut J. E. Salomaa. Snellman-korkeakoulun julkaisuja No:1, 1999. Sitaatti sivulta 38.

JAA ARTIKKELI:

J. V. Snellman, kuva: Finna

 Jätä kommentti

Logged in as Mari Välimäki. Log out?

Kommentti

[Lähetä kommentti](#) 2 ajatusta aiheesta "Yliopisto ≠ koulu"**Joonas**[Muokkaa](#)

lokakuu 26, 2017, 5:13 pm

Samaa mieltä kirjoituksen kanssa. Siksipä koen jollain tapaa ironisena tuon kollegasi ovelle olevan lapun, joka on käyttäytymisohjeineen kaikkineen kuin suoraan koulumaailmasta!

Mari Välimäki[Artikkelin kirjoittaja](#)[Muokkaa](#)

lokakuu 27, 2017, 5:43 am

Erittäin hyvä huomio! Pohdin tätä itsekin kirjoittaessani, mutta toisaalta kollegani viesti opiskelijoille asetuu laajempaan historialliseen kontekstiin. Yliopistolla on aina ollut tieteen tekemisen ja kouluttamisen lisäksi kasvatuksellinen ja yleissivistävä tehtävä. Tästä syystä on esimerkiksi osakunnilla ollut inspektorit, jotka ovat muiden toimiensa ohella valvoneet opiskelijoiden käytöstä. Nykyään opiskelijoita ei valvota samalla tavalla kuin esimerkiksi 1600-luvulla, mutta edelleen voidaan opiskelijoita ohjata mm. käytöstavoissa. Hyvä ja kunnioittava käytös muita kohtaan on koulutuksen substanssin lisäksi työelämätaito, joihin meidän koulutuksessamme tulee nykyään yhä suuremmissa määrin panostaa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö yliopistossa tapahtuva opetus voisi olla kollegiaalista, tutkimukseen perustuvaa ja opiskelijoita haastavaa. Kiitos hyvästä ja ajatuksia herättäneestä kommentista!

Artikkelien navigointi

[← Historiantutkijat koolla Turussa](#)[Kilvoittelu akateemisilla ja muilla kilpailuilla →](#) Kategoriat

- > Ajankohtaista
- > Ilmiöt
- > Näkökulmia
- > Tutkimusaineistot
- > Uncategorized

 Avainsanat

1700-luku arkisto arkkitehtuuri avioliittolaki
 fanzine fiktio ja fakta halisten kylä harjoittelu
 historiantutkija Historiantutkimuksen päivät 2017
 historiantutkimus identiteetin rakentaminen
 identiteetti J. V. Snellman julkaiseminen
 kirjastot kirjat kirkko kirkollinen viikkinen
 konferenssi kulttuurimaisema kurale Kustaa II Adolf
 laskiainen laskiaispuella luonnonparannus maiseman
 muutos opiskelijat punk rakennushistoria Ruotsin
 historia siviiliviikkinen sivistys Suomen

historia säätyläiskulttuuri taloushistoria
tapakulttuuri terveyden historia Topelius Turku
Turun palo tutkimus vaalit yhteisö
yliopisto

· © 2018 Lastuja Suomen historiasta · Powered by ·

Designed with the Customizr theme ·